

2008100026
6100; 9310

Landsvirkjun
Friðrik Sophusson, forstjóri
Háaleitisbraut 68
103 REYKJAVÍK

Reykjavík, 18. desember 2008
/--

Efni: Rannsóknaboranir í Gjástykki. Ákvörðun um sameiginlegt mat.

Skipulagsstofnun hefur á grundvelli 2. mgr. 5. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 m.s.b. tekið ákvörðun um að umhverfisáhrif fyrirhugaðrar borunar þriggja rannsóknahola í Gjástykki í Þingeyjarsveit skuli ekki að meta sameiginlega með umhverfisáhrifum álvers á Bakka við Húsavík, Þeistareykjavirkjunar, stækkunar Kröfluvirkjunar og háspennulína frá Kröflu og Þeistareykjum til Húsavíkur.

Skipulagsstofnun hefur á grundvelli fyrrnefnds lagaákvæðis haft samráð við viðkomandi framkvæmdaraðila og leyfisveitendur fyrirhugaðra rannsóknaborana í Gjástykki og fólst það í að leitað var umsagna þeirra.

Samráðsaðilar voru Skútustaðahreppur, Norðurþing, Þingeyjarsveit, Alcoa, Heilbrigðiseftirlit Norðurlands eystra, Landsnet, Landsvirkjun, Orkustofnun, Umhverfisstofnun og Þeistareykir ehf.

Skipulagsstofnun bárust umsagnir frá eftirtöldum aðilum: Skútustaðahreppi með bréfi dags. 12. desember 2008, Norðurþingi með bréfi dags. 1. desember 2008, Þingeyjarsveit með bréfi dags. 25. nóvember 2008, Alcoa með bréfi dags. 4. desember 2008, Heilbrigðiseftirliti Norðurlands eystra með bréfi dags. 2. desember 2008, Landsneti með bréfi dags. 5. desember 2008, Landsvirkjun með bréfi dags. 4. desember 2008, Orkustofnun með bréfi dags. 2. desember 2008, Umhverfisstofnun með bréfi dags. 12. desember 2008 og Þeistareykjum ehf. með bréfi dags. 4. desember 2008.

Í öllum umsögnunum kemur fram það álit að ekki sé ástæða til að meta umhverfisáhrif fyrirhugaðra rannsóknaborana í Gjástykki með mati á umhverfisáhrifum álvers á Bakka við Húsavík, Þeistareykjavirkjun, stækkun Kröfluvirkjunar og háspennulína frá Kröflu og Þeistareykjum til Húsavíkur.

Forsendur ákvörðunar á grundvelli 2. mgr. 5. gr.

Umhverfisráðherra úrskurðaði 31. júlí 2008 að umhverfisáhrif álvers á Bakka við Húsavík, Þeistareykjavirkjunar, stækkunar Kröfluvirkjunar og háspennulína frá Kröflu og Þeistareykjum til Húsavíkur skuli meta sameiginlega samkvæmt 2. mgr. 5. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000. Í úrskurðinum er fjallað um þau skilyrði sem þurfa að vera fyrir hendi svo að beita megi umræddu ákvæði. Í fyrsta lagi þurfi umræddar framkvæmdir að vera matsskyldar samkvæmt lögnum, í öðru lagi að þær séu á sama svæði eða hvor annarri háðar og í þriðja lagi að Skipulagsstofnun hafi haft samráð við hlutaðeigandi framkvæmdaraðila og leyfisveitendur. Ráðuneytið leit svo á að þessi þrjú skilyrði væru til staðar í málinu og ávinningur væri af samtíma mati umhverfisáhrifa.

Rannsóknaborun í Gjástykki var tilkynnt til Skipulagsstofnunar til ákvörðunar um matsskyldu 25. mars 2008 og niðurstaða stofnunarinnar var að framkvæmdin kynni að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif og því háð mati á umhverfisáhrifum. Tillagan verður því lögð fram til samræmis við ákvæði 2. mgr. 6. gr. laganna og gengið út frá því að hún fái meðferð sem matsskyld framkvæmd og hafa drög hennar nú þegar verið auglýst. Gjástykki er innan Svæðisskipulags háhitasvæða í Þingeyjarsýslum 2007 – 2025 sem nær einnig til Þeistareykja og Kröflu, en svæðisskipulagið lá m.a. til grundvallar því að þær framkvæmdir sem voru til umfjöllunar í úrskurði umhverfisráðherra teldust vera á sama svæði og því forsendur fyrir að beita umræddu lagaákvæði. Þá er ljóst að vinna við mat á umhverfisáhrifum rannsóknaborana í Kröflu, á Þeistareykjum og í Gjástykki mun fara fram á sama tíma. Skipulagsstofnun telur því að skilyrði séu til staðar til að beita megi umræddu ákvæði laganna og beri stofnuninni að fjalla um fyrirhugaðar boranir rannsóknahola í Gjástykki í samræmi við 2. mgr. 5. gr. laga nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum.

Niðurstaða.

Skipulagsstofnun tekur undir það sem fram kemur í umsögn Orkustofnunar um að nauðsynlegt sé að bora rannsóknaholur þegar farið er inn á ný jarðhitasvæði með vinnslu í huga. Orkustofnun bendir m.a. á að nauðsynlegt sé að bora rannsóknarholur svo unnt verði að meta betur afkastagetu jarðhitakerfa og stærð þeirra. Skipulagsstofnun tekur undir þessi rök, enda hefur stofnunin ítrekað lagt áherslu á mikilvægi þess að áður en ráðist er í mat á umhverfisáhrifum jarðvarmavirkjana liggi fyrir sem bestar upplýsingar um jarðhitaauðlindina m.a. með því að bora rannsóknaholur.

Í úrskurði umhverfisráðherra frá 31. júlí 2008 er tíundaður ávinningur samtímamats á umhverfisáhrifum, sem Skipulagsstofnun getur fallist á. Aftur á móti eru rannsóknaboranir og mat á umhverfisáhrifum þeirra undanfari mats á hugsanlegum virkjanaframkvæmdum og geta því þar af leiðandi ekki orðið hluti af samtíma mati, auk þess sem engin áform hafa verið lögð fram um virkjun í Gjástykki. Skipulagsstofnun telur að þrátt fyrir að mat á umhverfisáhrifum rannsóknaborana í Gjástykki fari fram áður en ráðist verður í að meta saman heildaráhrif þeirra framkvæmda sem úrskurður ráðherra náði til, rýri það á engan hátt ávinning slíks mats, enda breytir ákvörðun Skipulagsstofnunar nú engu varðandi úrskurð umhverfisráðherra frá því

31. júlí 2008.

Það er niðurstaða Skipulagsstofnunar að mat á umhverfisáhrifum rannsóknahola í Gjástykki skuli ekki meta sameiginlega með mati umhverfisáhrifa virkjana á Þeistareykjum og Kröflu, línulagna frá virkjununum að Húsavík og álversframkvæmda á Bakka, skv. 2. mgr. 5.gr. laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 m.s.b.

Samkvæmt 14. gr. laga nr. 106/2000 m.s.b. má kæra ákvörðun Skipulagsstofnunar til umhverfisráðherra. Kærufrestur er til 20. janúar 2009.

Rut Kristinsdóttir

Þorvaldur Heiðar Þorsteinsson

Afrit sent: Norðurþing, Skútustaðahreppur, Þingeyjarsveit, Alcoa, Heilbrigðiseftirlit Norðurlands eystra, Landsnet, Orkustofnun, Umhverfisstofnun og Þeistareykir ehf.